

Република Српска
Општина Трново

Тел: 057/610-237, факс: 057 610 242 - web: www.trnovo-rs.com
E-mail: info@trnovors@teol.net - Адреса: Трновског батаљона 33, 71220 Трново

ПЛАН
ХИТНОГ ПОСТУПАЊА

Трново, фебруар 2019. године

САДРЖАЈ

Увод.....	5
1. Мјере и задаци заштите и спасавања од поплава	6
1.1 Процјена угрожености од поплава.....	6
1.2 Субјекти и снаге заштите и спасавања од поплава.....	6
1.3 Мјере и задаци заштите и спасавања и пружање помоћи од поплава.....	8
1.3.1 Грађевинске и друге техничке мјере-ојачавање постојећих и подизање нових привремених насипа.....	8
1.3.2 Евакуација становништва, стоке, материјалних и других добара.....	8
1.3.3 Збрињавање евакуисаног, угроженог и настрадалог становништва.....	9
2. Мјере и задаци заштите и спасавања од олујног вјетра, кише и града.....	11
2.1 Субјекти и снаге заштите и спасавања од олујног вјетра, кише и града	11
3. Мјере и задаци заштите и спасавања од сњезних падавина и снијега	12
3.1 Субјекти и снаге заштите и спасавања од сњезних падавина и снијега.....	12
4. Мјере и задаци заштите и спасавања од екстремно високих температура и суше.....	13
4.1 Субјекти и снаге заштите и спасавања екстремно високих температура и суше.....	13
5. Мјере и задаци заштите и спасавања од клизишта.....	14
5.1 Субјекти и снаге заштите и спасавања од клизишта.....	14
6. Мјере и задаци заштите и спасавања од земљотреса	15
6.1 Субјекти и снаге заштите и спасавања од земљотреса.....	15
7. Мјере и задаци заштите и спасавања од пожара.....	16
7.1 Субјекти и снаге заштите и спасавања од пожара.....	16

8. Мјере и задаци спасавања лица настрадалих у саобраћајним несрећама	17
9. Мјере и задаци заштите и спасавања од заразних болести-епидемије.....	17
10. Задаци заштите и спасавања и пружања помоћи.....	18
10.1 Хитна медицинска помоћ.....	18
10.2 Поступак са настрадалим.....	18
10.3 Сахрањивање настрадалих.....	18
10.4 Психолошка помоћ.....	18
10.5 Ветеринарска прва помоћ.....	18
10.6 Спашавање из рушевина.....	19
10.7 Откривање, уклањање и уништење НУС-а и МЕС-а.....	19
10.8 Праћење тока природне и друге несреће, акција заштите и Спашавања и насталих последица.....	20
10.9 Информисање грађана на угроженом подручју.....	20
10.10 Чишћење подручја погођеног елементарном непогодом и другом несрећом.....	20
10.11 Обустављање саобраћаја на путним правцима и обезбјеђење алтернативних путних праваца.....	21
10.12 Ангажовање стручњака за поједине области	21
10.13 Сарадња са сусједним и другим јединицама локалне самоуправе, органима, организацијама, удружењима и другим субјектима од значаја за заштиту и спасавање.....	21
10.14 Обезбјеђење основних животних услова погођених елементарном непогодом и другом несрећом.....	22
11. Лична, узајамна и колективна заштита.....	22
12. Материјално-техничка средства, опрема и други ресурси неопходни за реализацију овог плана	22
13. Обавјештење, упозоравање и информисање јавности.....	23
Прилози:	
- Одлука о оснивању оперативно-комуникативног центра Општине Трново	
- Рјешење о именовању лица у оперативно-комуникативни центар	
- Образац-Извјештај о елементарној непогоди и другој несрећи	
- Уредба о организацији и начину функционисања система осматрања, Обавјештавања и узбуњивања	
- Правилник о узбуњивању и поступању грађана у случају опасности	

14. Тражење и прихват додатне помоћи и подјела помоћи угроженом становништву..... 24

Прилози:

- Упутство о тражењу, пружању и прхватању помоћи заштите и спасавања у ванредним ситуацијама
- Образац 2-Захтјев за тражење помоћи
- Образац 3-Захтјев за тражење помоћи од Оружаних снага БиХ
- Образац 3а)- Захтјев за медицинску евакуацију

15. Вођење базе података о елементарној непогоди и другој несрећи..... 25

16. Организација, успостављење и функционисање система веза 25

17. Процјена штете од елементарне непогоде и друге несреће.....26

УВОД

План хитног поступања разрађује задатке, мјере и активности које спасилачке и хитне службе и други субјекти од значаја за заштиту и спасавање реализују у случају елементарне непогоде и друге несреће у општини Трново. Планом хитног поступања постижу се следећи циљеви:

- а) Брзо и ефикасно пружање помоћи онима којима је помоћ потребна,
- б) Заштита материјалних и других добара, животне средине од негативног утицаја елементарне непогоде и друге несреће ,
- ц) Што брже стварање основних услова за нормализацију живота на подручју погођеном елементарном непогодом и другом несрећом,
- д) Провјера предложених рјешења у пракси и стално прилагођавање/ревизија.

Јединица локалне самоуправе је први и основни ниво организовања, планирања и спровођења свих фаза одговора на елементарну непогоду и другу несрећу.

С обзиром да је подручје општине Трново највише изложено ризику од снијега у Плану хитног поступања тежиште је дато на провођење мјера, задатака и активности у заштити и спасавању од снијега, спасилачких и хитних служби и других снага одговора на ову елементарну непогоду.

Поред снијега План садржи провођење мјера и задатака у заштити, спасавању и пружању помоћи и од осталих природних непогода којима је изложено подручје општине: метеоролошких појава (олујног вјетра, кише и града, екстремно високих температура и суше), клизишта, земљотреса, као и несрећа од пожара, несрећа у путном саобраћају и води, те предузимању мјера у спрјечавању појаве односно ширења епидемија код људи и животиња.

1. МЈЕРЕ И ЗАДАЦИ ЗАШТИТЕ И СПАСАВАЊА ОД ПОПЛАВА

1.1. Процјена угрожености од поплава

Поплаве на подручју општине Трново јављају се као посљедица неповољне хидрометеоролошке ситуације када услед великих количина падавина или наглог отопљавања снијега дође до стварања вишка површинских вода, пуњења и изливања воде из корита ријеке Жељезнице и потока Лукавац.

Општина Трново до сада није била значајно угрожена поплавама. Са аспекта вјероватноће и учесталости најчешће су бујичне поплаве ријеке Жељезнице у МЗ Кијево које се дешавају услед обилних падавина и топљења снијега. Пољопривредно земљиште које гравитира овом водотоку, локалитет-Равно Кијево, готово сваке године бива заплављено.

Предвиђање поплава у овом случају је могуће али обим и интензитет поплава је тешко предвидјети.

Поплавама је изложено и урбано подручје општине Трново уз поток Лукавац.

Након уређења корита Лукавац смањен је број тих изливања.

Потенцијалну опасност од поплава представља и ХЕ "Богатићи", саграђена неколико година након Другог светског рата, која значајно утиче на проток ријеке Жељезнице кроз МЗ Кијево .

Знатним оштећењем и пуцањем бране дошло би до плављена доњег дијела МЗ Кијево.

Иако до сада Трново није било значајније угрожено поплавама, климатске промјене, обилне падавине, а нарочито појава клизишта на ширем локалитету ХЕ "Богатићи" пријете да значајно повећају опасност од поплава.

1.2. Субјекти и снаге заштите и спасавања

У организацији и спровођењу заштите и спасавања од поплава најнепосредније се ангажују:

- 1) Општинска управа-референт цивилне заштите Општине Трново;
- 2) Начелник Општине Трново;
- 3) Општински штаб за ванредне ситуације;

Референт цивилне заштите, који ради у оквиру Опште управе Општине Трново у сарадњи са Јавном установом "Воде Српске" прати стање у овој области.

Начелник који је у функцији Команданта Општинског штаба за ванредне ситуације самоиницијативно или на приједлог Референта за цивилну заштиту односно Општинског штаба за ванредне ситуације, сходно Закону, проглашава ванредну ситуацију услед опасности од поплава на подручју општине Трново и

наређује употребу снага и средстава цивилне заштите и др. субјеката у заштити и спасавању становништва и материјалних добара на подручју општине Трново.

На сједници Општинског штаба за ванредне ситуације предлаже се доношење Одлуке о ванредној ситуацији услед поплава, а по проглашењу исте од стране Начелника, Штаб непосредно руководи заштитом и спасавањем на угроженом подручју од поплава, врши употребу снага и средстава цивилне заштите и координира активности свих учесника на заштити и спасавању угроженог становништва.

Референт цивилне заштите поступа по плану и предлаже Штабу предузимање одговарајућих мјера у циљу рјешавања проблема у заштити становништва и материјалних добара од поплава и непрекидно прати стање у овој области.

Приоритет код спасавања имају људи односно повријеђени, дјеца, старије и изнемогле особе.

Кад се изврши спасавање људи онда се тек врши спасавање материјалних добара.

Проглашењем ванредне ситуације услед поплава мобилишу се интервентне снаге :

- 1) Професионалне и хитне службе са људством и опремом
  - Територијална ватрогасна јединица, Испостава Трново;
  - Служба дома здравља Трново
  - Остале службе у оквиру својих редовних послова и задатака у области водо и електроснабдјевања и комуналних дјелатности
- 2) Јединице цивилне заштите и опште намјене и повјереници
- 3) Остала привредна друштва и друга правна лица на подручју Општине Трново која су у обавези поступати по члану 23. Закона о заштити и спасавању у ванредним ситуацијама, према Одлуци Начелника
- 4) Грађани-волонтери.

Мобилизацију снага и средстава цивилне заштите по Одлуци Штаба за ванредне ситуације врши Општинска управа-референт Цивилне заштите.

У организацији заштите и спасавања ангажују се и повјереници заштите и спасавања у угроженим мјесним заједницама.

Поред професионалних служби, снага и средстава цивилне заштите у организацији и заштити од поплава ангажују се и други субјекти са подручја Општине:

- 1) Општинска управа Општине Трново ангажује организације, установе, и предузећа која се ангажују у заштити од поплава и санирању последица.
- 2) У заштити и спасавању људи и материјалних добара од поплава и санирању последица по потреби се ангажују: ЈКП "Трново" Трново, "Водовод и канализација" а.д Источно Сарајево, ОО Црвеног крста Трново, ШГ "Трескавица" Трново, "Каменолом Бијеле Воде "Кијево-Трново, а уколико последице од поплава превазилазе могућности заштите ангажованих цивилних структура онда ће се затражити помоћ војске и полиције.

1.3. Мјере и задаци заштите и спасавања и пружања помоћи

У заштити и спасавању од поплава на подручју Општине Трново планира се спровођење следећих мјера :

- 1) Грађевинске и друге техничке мјере-подизање нових привремених насипа;
- 2) Евакуација становништва, стоке, материјалних и других добара;
- 3) Збрињавање евакуисаног становништва.

1.3.1. Грађевинске и друге техничке мјере-подизање нових привремених насипа

У циљу одбране од поплава сходно насталој ситуацији и опасностима од изливања и плављења подручја уз ријеку Жељезницу планира се спровођење изградње или подизања нових привремених насипа односно препрека као и прочишћавање и уклањање водених наноса који узрокују изливање воде из корита ријеке.

У хитним ситуацијама ангажовање механизације по наредби Општинског штаба врши Општинска управа Општине Трново односно Одсјек за финансије, просторно уређење и стамбене послове.

У одбрани од поплава поред ангажоване механизације уз корито-обалу ријеке Жељезнице планира се подизање и постављање тзв. "зечијих насипа" односно пуњење и постављање врећа са пијеском на најкритичнијим дионицама.

Обезбјеђење пјеска односно насипног материјала , врећа и алата врши Општинска управа одн. Одсјек за финансије, просторно уређење и стамбене послове.

Ангажовање људства за пуњење и постављање врећа са пјеском врши се по наредби Општинског штаба за ванредне ситуације који координира наведеним активностима.

1.3.2. Евакуација становништва, стоке, материјалних и других добара

Евакуација је мјера заштите и спасавања која представља планско, организовано и привремено премјештање становништва и материјалних добара са подручја за која се процјењује да могу бити захваћена елементарном непогодом и другом несрећом односно са подручја захваћеног елементарном непогодом и другом несрећом, на неугрожена или мање угрожена подручја, исте сусједне или друге општине односно града под условом да другим мјерама заштите и спасавања није могуће заштитити људе и материјална добра.

Евакуација по обиму може бити потпуна или дјелимична, а по времену извођења правовремена или накнадна.

Дјелимична евакуација обухвата само одређене категорије становништва: инвалиде, старе, болесне, изнемогле, труднице, мајке са дјецом, дјецу и ученике основне школе.

Приоритет у евакуацији су људи, а потом и материјална добра. Евакуацију становништва и материјалних добара наређује начелник општине. Припреме и спровођење евакуације врши општински штаб за ванредне ситуације, у сарадњи са савјетима мјесних заједница у којима се врши евакуација. Као мјере заштите и спасавања на подручју општине Трново планира се и по потреби спроводи евакуација становништва и материјалних добара са сљедећих подручја: подручје уз ријеку Жељезницу (МЗ Трново и МЗ Кијево). У спровођењу евакуације становништва поред Општинског штаба за ванредне ситуације, плански се ангажују и јединице цивилне заштите општине, Испостава територијалне Ватрогасне јединице Трново, Полицијска станица Трново, те спасилачке екипе из сусједних и других општина. У спровођењу евакуације поред спасилачких екипа наведених снага и субјеката плански се ангажују :

- За санитарско обезбјеђење евакуације (обезбјеђење сталних пунктова прве медицинске помоћи дуж путева евакуације као и покретних екипа)- Дом здравља Трново
- За регулисање саобраћаја на путним правцима евакуације ЦЈБ Источно Сарајево- Полицијска станица за безбједност саобраћај. За одржавање реда ангажоваће се Полицијска станица Трново.

– За превоз евакуисаног становништва са утврђених пунктова (који не посједују властита превозна средства) обезбједиће се превоз аутобусима Центротранс а.д. Источно Сарајево. У случају поплавлјености главних и магистралних путних праваца за евакуацију ће се користити алтернативни путни правци.

1.3.3. Збрињавање евакуисаног, угроженог и настрадалог становништва

Ради збрињавања евакуисаног, угроженог и настрадалог становништва од полава предузимају се хитне мјере и активности за смјештај, исхрану и обезбјеђење других потребних услова за живот угрожених, настрадалих и евакуисаних грађана.

Процјењује се да би у крајње неповољним околностима требало збринути око 1.000 становника.

Општински штаб за ванредне ситуације у сарадњи са савјетима мјесних заједница непосредно руководи збрињавањем.

По наредби Општинског штаба за ванредне ситуације власници и корисници објеката и просторија у јавној употреби (домови, школе и др.)који су погодни за смјештај (а према Закону)дужни су привремено смјестити грађане и материјална добра са угрожених подручја општине.

Преглед капацитета за збрињавање евакуисаних лица

Поред наведених објеката за смјештај ће се по потреби користити и други друштвени објекти.

Од угоститељских објеката поред приватног хотела „Вила Белла“ на Јахорини постоји око 200 викенд објеката (приватних викендица), на подручју општине постоје и угоститељски објекти: УР „Гурман“, УР „Стефани“, УР „Скај“, УР „Невесињка“, УР „Пивница“, Кафе „Оаза“, бифе „Кафаница“ у Кијеву, кафана „М“. Цивилна заштита општине Трново тренутно не располаже опремом за збрињавање евакуисаних лица, због скромног буџета, те у плану има набавку исте.

Преглед и задаци субјеката у збрињавању евакуисаног, настрадалог и угроженог становништва

Поред Општинског штаба цивилне заштите у реализацији задатака збрињавања учествује и ООЦК Трново, институције, установе, привредни субјекти и друга правна лица из области здравства, социјалне заштите, угоститељства, комуналних услуга и невладине организације.

- 1.) ООЦК Трново најнепосредније се ангажује у збрињавању евакуисаног становништва у вези смјештаја, исхране и других потреба (одјећи, креветима, ћебадима) угроженом и настрадалом становништву.
- 2.) ЈУ Дом здравља „Трново“ са својим расположивим средствима пружа прву здравствену помоћ угроженом становништву у поплављеним подручјима, обавља прегледе и доставља лијекове. У простору гдје је смјештено евакуисано становништво врши дезинфекцију и постављање дезинфекционих баријера у циљу спрјечавања епидемија.
- 3.) ЈЗУ Болница „Србија“ у Источном Сарајеву врши збрињавање односно стационарно лијечење обољелог и настрадалог становништва.
- 4.) ВИК И.Сарајево – канцеларија Трново врши снабдијевање питком водом, контролу исправности питке воде, израду додатних чесми ради снабдијевања водом и друге послове.
- 5.) Електродистрибуција а.д. Пале РЈ Трново врши снабдијевање електричном енергијом односно превентива искључивања, поправке, и поновно укључивање електро мреже на угроженом подручју.
- 6.) ЈКП „Трново“ из Трнова ангажује се на достављању воде, хране угроженом становништву и рјешавању комуналних проблема угрожених и настрадалих одвожењем чврстог и кабастог отпада.
- 7.) Општинска управа општине Трново и ангажовани ветеринар за подручје наше општине испред Ветеринарске станице из И.Сарајева организоваће прихват евакуисане стоке, исхрану, његу и ветеринарски здравствени надзор у сарадњи са ветеринарском станицом. Збрињавање евакуисане стоке би било импровизовано, јер смјештајних капацитета општина нема.

Прилог: Оперативни План заштите и спасавања од поплава на подручју општине Трново

2.МЈЕРЕ И ЗАДАЦИ ЗАШТИТЕ И СПАСАВАЊА ОД ОЛУЈНОГ ВЈЕТРА, КИШЕ И ГРАДА

Олујни вјетар праћен обилном кишом и градом јавља се пар пута годишње у љетном периоду и тада изазива штете на пољопривредним културама, ломи гране и чупа дрвеће, скида цријеп са кровова, скида електро-мрежу као и повреде лица која се затекну на отвореном простору за вријеме непогоде.

Ниво ризика од града је велики, јер изазива велике посљедице односно штете на пољопривредним културама на подручју општине, штете на стамбеним и објектима комуналне инфраструктуре, животне средине, а повредама су изложени и људи уколико се нађу на отвореном простору или индиректно од посљедица рушења објеката.

2.1.Субјекти и снаге заштите и спасавања од олујног вјетра, кише и града

У провођењу мјера и задатака заштите и спасавања од олујног вјетра, кише и града на подручју општине Трново ангажују се:

- 1.)Цивилна заштита општине пратиће вријеме и упућивати упозорења становништву о предстојећим непогодама путем средстава јавног информисања. Метеоролошке извјештаје општинска цивилна заштита добија од Републичке управе ЦЗ која редовно прати стање и обавјештава општинске службе.
- 2.)ЈЗУ Дом здравља Трново врши пружање прве помоћи повријеђеним и настрадалим лицима од олујног вјетра и града.
- 3.)Урбанизам општине врши ангажовање ЈКП „Трново“, а.д. „ВИК“ Источно Сарајево, Територијална ватрогасна јединица-Испостава Трново, и други субјекти на отклањању посљедица изазаваних олујним вјетром и градом: уклањању поломљених грана и дрвећа са улица и тротоара, прочишћавању сливника кишне канализације, црпању воде из поплавлених објеката.
- 4.) Електродистрибуција а.д. Пале РЈ Трново врши поправке оштећене електро-мреже и поновно стављање под напон потрошача код којих је дошло до прекида испоруке електричне енергије.
- 5.)Општинска Комисија за процјену штете врши обилазак и процјену насталих штета на пољопривредним културама, стамбеним објектима и објектима инфраструктуре.

3. МЈЕРЕ И ЗАДАЦИ ЗАШТИТЕ И СПАСАВАЊА ОД СЊЕЖНИХ ПАДАВИНА И СНИЈЕГА

Снијег и сњежне падавине представљају највећи ризик на подручју општине Трново управо јер конфигурација терена је таква да Општина Трново окружена планинама: на западу Бјелашницом (2067 м), на југу Трескавицом (2088 м) и сјевероистоку Јахорином (1913 м).

Максимална висина сњежног покривача износи 107 cm, а просјечан број дана са сњежним покривачем износи 106.

Идући ка височијим предјелима Трескавице и Јахорине сњежни покривач може достићи и до неколико метара, нарочито на оним мјестима која су изложена вјетру, гдје се стварају сметови.

Такође, број дана са сњежним покривачем такође расте са надморском висином, тако да на већим котама, поготово у хладнијим годинама, може достићи и преко 200 дана /број дана са сњежним покривачем преко 10 cm у вишим подручјима планине Трескавице може износити и преко 150 дана/.

3.1. Субјекти и снаге заштите и спасавања од сњежних падавина и снијега

На провођење мјера заштите и спасавања од сњежних падавина и снијега на подручју Општине Трново ангажују се:

- 1) Општинска управа Општине Трново чији је носилац активности референт Цивилне заштите, Комунална полиција, референт за Социјалну заштиту;
- 2) Извођачи радова –предузећа која врше зимско чишћење магистралног пута М-18 ("Павгорд" д.о.о Фоча и "Романијапутеви" а.д Соколац) и локалних путева (ЈКП "Трново" Трново);
- 3) "Водовод и канализација" а.д Источно Сарајево;
- 4) "Електродистрибуција" а.д Пале;
- 5) ЦЈБ Источно Сарајево- Полицијска станица Трново
- 6) Дом здравља Трново;
- 7) ОО Црвени крст Трново;
- 8) Испостава Територијалне ватрогасне јединице Источно Сарајево у Трнову

У случају појаве обилнијих падавина и проглашавања ванредног стања на подручју Општине Трново у провођењу мјера заштите и спасавања поред наведених субјеката укључили би се:

- 1) Општински штаб за ванредне ситуације Општине Трново;
- 2) Републичка управа цивилне заштите- Подручно одјељење цивилне заштите Соколац;
- 3) Јединице цивилне заштите и повјереници
- 4) Мјесне заједнице
- 5) Остали субјекти од значаја за заштиту и спасавање .

У случају повећане опасности од сњега и сњежних падавина, када наведени субјекти не би могли санирати последице ове елементарне непогоде тражила би се помоћ од Републичке управе цивилне заштите, Оружаних снага БиХ, Горске службе спасавања РС, као и сусједних општина.

Општински штаб цивилне заштите сваке године је у обавези да донесе План активности на провођењу мјера заштите и спасавања од сњежних падавина и снијега од интереса за Републику Српску за ту годину на подручју Општине Трново.

Обавеза Општинске управе је и доношење Плана зимске службе.

4.МЈЕРЕ И ЗАДАЦИ ЗАШТИТЕ И СПАСАВАЊА ОД ЕКСТРЕМНО ВИСОКИХ ТЕМПЕРАТУРА И СУШЕ

Поред поплава подручје општине Трново, узевши у обзир климатске промјене у глобалу које се одражавају и на локалном нивоу у посљедње вријеме погађају и суше, односно високе температуре за ово подручје. Дуготрајни сушни периоди поред штете у пољопривреди и хидрологији су узрочници честих пожара на отвореном простору.

Суша највише директне штете причињава пољопривредним културама, али и смањењу приноса и залихе хране за људе и стоку, али и утицај на животну средину.

Екстремно високе температуре утичу на здравље старих и болесних људи, дјеце и хроничних болесника.

Дуготрајни сушни периоди ограничавају водоснабдијевање, а и узрокују честе пожаре на отвореном простору.

4.1.Субјекти и снаге заштите и спасавања од екстремно високих температура и суше

1.) ЈЗУ Дом здравља Трново- пружа прву медицинску помоћ становништву које отежано подноси екстремно високе температуре (старије особе, хронични и срчани болесници и др.)

2.) Цивилна заштита општине по наређењу Општинског штаба за ванредне ситуације организује водоснабдијевање питком водом становништва у случајевима рестрикције или потпуног прекида испоруке питке воде. Вода ће се довозити цистернама Територијалне ватрогасне јединице-Испостава Трново.

3.) Комисија за процјену штете прати стање пољопривредних култура и врши процјену настале штете од суше.

5. МЈЕРЕ И ЗАДАЦИ ЗАШТИТЕ И СПАСАВАЊА ОД КЛИЗИШТА

Последњих година број регистрованих клизишта на подручју општне Трново се знатно повећава. Клизишта су регистрована у МЗ Кијево, насељима Равно Кијево и Батићи. Једно од највећих регистрованих клизишта је клизиште Богатићи које се налази на међуентитетској граници, која обухвата подручје општине Трново РС и општине Трново БиХ. Површина овог клизишта је 250.000 м². Постоји такође могућност клизишта на магистралном путу М-18 на локалитету Оглавак, локалитету Крупачке стјене и локалитету Рајски до.

Санација клизишта увјек представља сложену мјеру коју треба да рјешавају стручна лица и изискује знатна финансијска средства.

5.1 Субјекти и снаге заштите и спасавања од клизишта

У заштити и спасавању од клизишта тежиште мора бити на превенцији односно геомеханичком испитивању терена.

Ову мјеру превасходно спроводи Општинска управа, ангажовањем стручњака из те области.

Појавом клизишта предузимају се интервентне мјере заштите и спасавања које проводи Општинска управа Општине Трново уз ангажовање стручних лица из ове области, као и привредних субјеката:

- Излазак на локацију клизишта стручне Општинске комисије која врши процјну штете и предлажемјере за санацију;
- Исељава угрожена домаћинства из ризичних стамбених објеката која представљају опасност за даљи боравак лица;
- Израда пројекта санације и санација оштећених стамбених објеката уколико је санација могућа и економски оправдана;
- Прављење нових кућа на новим локацијама у случајевима гдје постојеће објекте и локације није могуће санирати.

6. МЈЕРЕ И ЗАДАЦИ ЗАШТИТЕ И СПАСАВАЊА ОД ЗЕМЉОТРЕСА

Подручје општине Трново је угрожено од земљотреса јачег интензитета, јер према сеизмолошкој карти максимално очекиваних интензитета за повратне периоде од 50 и 100 година (РХМЗ Бања Лука) подручје општине може бити изложено земљотресу од 7 степени Меркалијеве скале (МСК) односно максимално очекиваног интензитета за повратни период од 500 година до 8 степени по Меркалијевој скали.

Општина Трново би могла на основу ових процјена претрпјети оштећења и рушења стамбеног и другог грађевинског фонда старије градње и слабије конструкције (објекти без армирано-бетонске конструкције) тј објекти гдје нису примјењене сеизмичке мјере.

6.1.Субјекти и снаге заштите и спасавања од земљотреса

У заштити и спашавању од земљотреса тежиште мора бити на предузимању односно провођењу превентивних мјера приликом изградње објеката посебно у урбаном подручју.

Ове мјере проводи Општинска управа –послови урбанизма.

У заштити и спашавању од посљедица земљотреса ангажује се : Дом здравља Трново, Територијална ватрогасна јединица Испостава Трново, јединица опште намјене ЦЗ, ЈКП Трново, ВИК а.д. Источно Сарајево, Електродистрибуција а.д. Пале РЈ Трново и привредна друштва која посједују радне машине односно потребну грађевинску оперативу.

Комисија за процјену штете коју формира Општинска управа утврђује број срушених и оштећених објеката, број стамбених објеката који се могу санирати.

7.МЈЕРЕ И ЗАДАЦИ ЗАШТИТЕ И СПАСАВАЊА ОД ПОЖАРА

Подручје општине Трново може бити угрожено од пожара услед елементарних непогода, техничко-технолошких несрећа као и људског фактора односно нехата и непажње појединаца изазивача пожара.

Узрок пожара су често неисправне електро инсталације, спаљивање траве и корова на отвореном, нестручно руковање запаљивим течностима и гасовима.

У љетном сушном периоду чешћи су пожари на отвореном простору док су у зимском периоду (сезона гријања) у стамбеним објектима.

Носилац активности односно задатака на гашењу пожара, спасавању људи и материјалних добара угрожених пожаром и експлозијом на подручју општине је Територијална ватрогасна јединица-Испостава Трново.

Најодговорнији у организовању и реализацији задатака гашења пожара је старјешина Територијалне ватрогасне јединице-Испостава Трново који је уједно и члан општинског штаба за ванредне ситуације.

7.1.Преглед капацитета заштите од пожара

Општински штаб за ванредне ситуације сваке године доноси Оперативни план активности у припреми и спровођењу мјера и заштите и спасавања од шумских и других пожара на отвореном простору наше општине, у складу са обавезама које проистичу из годишњих Оперативних планова Владе Републике Српске. Наведени План садржи:

- 1).План рада Општинског штаба за ванредне ситуације на спровођењу превентивних и оперативних мјера заштите и спасавања од шумских и других пожара на отвореном простору.
- 2.) План оперативног спровођења Плана активности са плановима ангажовања и активног учествовања.
- 3.)Анализу стања опремљености и обучености субјеката од значаја за заштиту и спасавање од пожара.
- 4.)Финансијски план општине за спровођење задатака из ове области.

У Плану су тачно наведени задаци односно активности, непосредни извршиоци, остали учесници и рокови извршења задатака.

8. МЈЕРЕ И ЗАДАЦИ СПАСАВАЊА ЛИЦА НАСТРАДАЛИХ У САОБРАЋАЈНИМ НЕСРЕЋАМА И НЕСРЕЋАМА НА ВОДИ

По учесталости саобраћајне несреће и несреће утапања на води заузимају значајно мјесто на листи идентификованих ризика односно одмах после природних непогода и пожара.

Спасовање лица настрадалих у путничком саобраћају у првом моменту врше лица која се затекну на мјесту несреће, а потом по обавјештавању патроле полиције, екипе из Дома здравља Трново и Територијалне ватрогасне јединице Испостава Трново. Ватрогасци врше извлачење повријеђених и настрадалих из уништених возила.

9. МЈЕРЕ И ЗАДАЦИ ЗАШТИТЕ И СПАСАВАЊА ОД ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ-ЕПИДЕМИЈА

Појава уобичајених заразних болести – епидемија дешава се на подручју општине и исте не изазивају веће опасности по људе. Утичу на здравље, али су ријетки смртни случајеви.

Заразне болести код животиња такође се појављују повремено и тада представљају велику опасност, јер се исте углавном преносе и на људе, те се због тога врши уништавање заражене стоке, што с друге стране изазива велику материјалну штету. Појави заразних болести код људи и животиња, као и биљних заразних болести на подручју општине потенцијално доприносе и елементарне непогоде (поплаве, суша).

10. ЗАДАЦИ ЗАШТИТЕ И СПАСАВАЊА И ПРУЖАЊА ПОМОЋИ

10.1. Хитна медицинска помоћ

У спровођењу хитних мјера спасавања живота и здравља грађана на погођеном подручју од елементарних непогода и других несрећа поред спасилачких екипа у првом реду је медицинска помоћ Дома здравља Трново, у чијем саставу је лекар, медицински техничар и санитарско возило са возачем.

10.2. Поступак са настрадалим

По доласку на мјесто несреће уколико има настрадалих обезбјеђује се приступ настрадалим, екипи која врши идентификацију настрадалих и утврђивање узрока страдања. Екипу за идентификацију сачињавају : јавни тужилац, надлежни инспектор Центра јавне безбједности и патолог. По идентификацији врши се транспорт настрадалих ангажовањем ЈКП трново, погребно предузеће из Источног сарајева и др. регистровани за ове послове.

10.3. Сахрањивање настрадалих

Сахрањивање настрадалих врши се на мјесном гробљу, док се за евентуално већи број настрадалих одређује нова локација.

10.4. Психолошка помоћ

Психолошку помоћ у случају стреса односно других психичких поремећаја узрокованих дјеловањем елементарне непогоде или друге несреће угроженом становништву пружиће Дом здравља Трново и Болница „Србија “ Источно Сарајево са љекарима специјалистима, као и свештена лица.

10.5. Ветеринарска прва помоћ

Усљед испољавања природних и других несрећа посебно полава долази до масовног поврјеђивања, нестанка и угинућа домаћих животиња на подручју општине. Поред масовног страдања од елементарних непогода, а у појединачним случајевима и од пожара на нашем подручју увијек је присутна и опасност од епидемија.

У елементарним непогодама прикупљање података о повријеђеним, угинулим и настрадалим животињама врши ветеринарска инспекција из Источног Сарајева.

У организацији ветеринарске инспекције из Источног Сарајева врши се пружање прве ветеринарске помоћи повријеђеним и обољелим животињама. У случају појаве епидемија и заразних болести, уништавање заражених грла такође врши ветеринарска инспекција.

Носиоци стручних активности на плану заштите и спасавања сточног фонда је Ветеринарска станица у Источном Сарајеву.

У склањању животињских лешева и спровођењу хигијенско-епидемиолошких мјера ангажује се јединица опште намјене цивилне заштите, ЈКП Трново, а све под надзором Ветеринарске станице из Источног Сарајева, као и општинског штаба за ванредне ситуације.

Планирана локација за укопавање уинулих и настрадалих животиња је депонија на подручју наше општине.

10.6. Спашавање из рушевина

Рушење старијих објеката без армирано-бетонске конструкције на подручју Општине Трново могу, осим ратних разарања, изазвати елементарне и друге несреће (земљотреси, клизишта, поплаве већих размјера). Рушење кровних конструкција могу изазвати и метеоролошке појаве-невријеме праћено олујним вјетром и градом, обилне сњежне падавине као и пожари. Свакако најмасовније рушевине настају ратним разарањем.

Општинска комисија за попис и процјену штете на оштећеним и порушеним стамбеним и другим објектима врши попис таквих објеката.

За спасавање из рушевина на подручју Општине Трново ангажују се: Дом здравља Трново, Територијална ватрогасна јединица Источно Сарајево -Испостава Трново, Јединице цивилне заштите, Ветеринарска станица Источно Сарајево.

Спасавање са високих објеката врши Територијална ватрогасна јединица Источно Сарајево -Испостава Трново.

Општински штаб за ванредне ситуације по потреби ангажује додатне снаге, привредна друштва која посједују радне машине, а по потреби помоћ се тражи и од ОС БиХ, полиције и других субјеката.

Уклањање рушевина чврстог кабастог отпада вршиће се на локалитету депоније- Крупачке стјене. Носилац ове дјелатности је ЈКП "Трново" Трново.

10.7. Откривање, уклањање и уништавање НУС-а и мина

Према подацима добијеним из БХМАЦ-а укуна мински сумњива површина када је у питању општина Трново је 9 418 986 м², док је укупна утврђена ризична површина 2 650 069 м², кроз 58 пројеката спремних за деминирање.

До сада је укупно деминирано 349 800 м² и забиљежена 4 минска инцидента. Најтежа подручја за деминирање је локалитет Трескавице, гдје је минирано подручје велико, терен врло стрм а мине врло често мине изненађења.

По откривању НУС-а и мина, најчешће од стране грађана, врши се пријављивање Полицијској станици Трново или директно Цивилној заштити Општине Трново.

Послије обиљежавања и евидентирања локације, уколико се неексплодирана убојна средства налазе на отвореном и представљају општу опасност референт Цивилне заштите шаље захтјев за хитним уклањањем НУС-а и МЕС-а Републичкој управи цивилне заштите –Подручном одјељењу Соколац, а до доласка тима за уклањање обезбјеђење локације врши полиција. Уклањање се врши на унапријед одређеној локацији за уништавање. Уколико уклањање односно помјерање неексплодираног средства представља ризик онда тим врши његово уклањање на лицу мјеста.

10.8. Праћење тока природне и друге несреће, акција заштите и спасавања и насталих последица

Мониторинг-праћење тока природне и друге несреће, акција заштите и спасавања и насталих последица врши се у складу са овим Планом.

Праћење односно мониторинг врше надлежни органи и службе са нивоа Републике и Општине.

Мониторинг са нивоа Општине врши Општинска управа-референт цивилне заштите.

Општински штаб за ванредне ситуације Општине Трново већ од самог проглашавања ванредне ситуације врши праћење тока природне и друге несреће и провођење акција заштите и спасавања као и насталих последица, те предузима мјера санације.

10.9 Информисање грађана

Информисање грађана односно давање потребних упутстава и савјета грађанима на угроженом подручју даје Тим за информисање Општинског штаба за ванредне ситуације. Тим за информисање организује конференцију за штампу Команданта штаба, медијско праћење активности Општинског штаба у ванредној ситуацији, такође врши израду саопштења за јавност Општинског штаба, постављање информација на званични сајт.

Општински штаб руководи акцијама заштите и спасавања.

10.10. Чишћење подручја погођеног елементарном непогодом и другом несрећом

Носилац активности у чишћењу подручја захваћеног елементарном и другом несрећом односно одвожења отпада на депонију Крупачке стјене је Јавно комунално предузеће "Трново" из Трнова. Поред наведеног субјекта преко Општинске управе по потреби се ангажују и додатне снаге од привредних субјекта који посједују радне машине и камионе за транспорт отпада и другог материјала.

10.11. Обустављање саобраћаја на путним правцима и обезбјеђење алтернативних путних праваца

До прекида саобраћаја на путним правцима на подручју Општине Трново најчешће долази услед великих снежних падавина, одрона и клизишта. До прекида може доћи и услед саобраћајних несрећа односно незгода.

У послједним великим снежним падавина 2012. године, у вријеме проглашења ванредне ситуације, магистрални пут М-18 Сарајево-Фоча био је у потпуној блокади те је ЦЈБ Источно Сарајево саобраћај усмјеравао на алтернативни путни правац. Због честих одрона саобраћај на магистралном пут М-18 често на кратко буде обустављен.

10.12. Ангажовање стручњака за поједине области

У ванредним ситуацијама сходно Плану заштите и спасавања а по потреби врши се ангажовање стручњака за поједине области:

- Против епидемиолошке заштите;
- Прве медицинске помоћи;
- Против пожарне заштите;
- Заштите животиња и намјерница животињског поријекла;
- Заштите биља и биљних производа.
- Преводилаца;
- ИТ стручњака;

10.13. Сарадња са сусједним и другим јединицама локалне самоуправе, органима, организацијама, удружењима и другим субјектима од значаја за заштиту и спасавање

У провођењу Задатака заштите и спасавања цивилна заштита Општине Трново у редовним активностима и ситуацијама, а Општински штаб у ванредним ситуацијама остварује изузетну сарадњу са службама цивилне заштите сусједних општина: Источна Илица, Калиновик, Фоча, Пале, али и са сусједном службом цивилне заштите општине, Трново ФБиХ. Такође успостављена је одлична сарадња са: Републичком управом цивилне заштите, као и њиховим Подручним одјељењем Соколац, ЦЈБ Источно Сарајево- Полицијска станица Трново, Територијалном ватрогасном јединицом Источно Сарајево-Испостава Трново, Ветеринарском станицом Источно Сарајево, Домом здравља Трново, ЈКП "Трново" Трново, ООЦК Трново, " Електродистрибуцијом " а.д Пале -Р.Ј Трново, М:ТЕЛ-Р.Ј Трново, ШГ "Трескавица" Трново, МЗ Трново и Кијево, невладиним организацијама, удружењима и привредним друштвима на подручју општине Трново.

10.14. Обезбјеђење основних животних услова за угрожено становништво погођено елементарном непогодом и другом несрећом

Обавеза Општинског штаба за ванредне ситуације је да у ванредним ситуацијама, преко снага и субјеката заштите и спасавања обезбједи основне животне услове за угрожено становништво на подручјима погођеним елементарном непогодом и другом несрећом.

11. ЛИЧНА, УЗАЈАМНА И КОЛЕКТИВНА ЗАШТИТА

Чланом 58. Закона о заштити и спасавању у ванредним ситуацијама регулисано је да су ради остваривања личне, узајамне и колективне заштите поред Републичких органа управе и органи јединица локалне самоуправе, привредна друштва и друга правна лица дужни да обезбједи и држе у исправном стању потребна средства и опрему и да врше обуку запослених из области заштите и спасавања, као и власници и корисници стамбених зграда.

Наведени субјекти углавном посједују средства за против пожарну заштиту, мада је под знаком питања степен њихове исправност.

Због недостатка финансијских средстава, потребног кадра изостаје односно у недовољној мјери се врши обучавање грађана из области личне, узајамне и колективне заштите.

У великим снежним падавинама из 2012. године грађани су у знатној мјери предузимали мјере личне и узајамне заштите што и јесте најбитнији корак.

Колективна заштита проводи се склањањем људи у објекте (склоништа). Под склоништем се подразумјева двонамјенски или посебан објекат, објекат за заштиту људи и материјалних добара који пружа заштиту од ваздушног надпритиска, пожара и контаминације.

Н а подручју Општине Трново не постоје склоништа, али постоје подрумске просторије довољне за склањање становништва.

12. МАТЕРИЈАЛНО-ТЕХНИЧКА СРЕДСТВА, ОПРЕМА И ДРУГИ РЕСУРСИ НЕОПХОДНИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ОВОГ ПЛАНА

У циљу подизања нивоа организованости, опремљености, ефикасности и обучености потребно је:

1. Опремити средствима везе стационарним и преносивим радио-уређајима цивилну заштиту ради обезбјеђивања функционисања алтернативног система веза за рад у ванредним ситуацијама када дође до отежаног функционисања или потпуног прекида рада фиксне и мобилне телефоније;
2. Извршити набавку сирена за узбуњивање за МЗ Трново, Кијево и Јахорину;
3. Додатно опремити и обучити јединице цивилне заштите;
4. Извршити набавку теренског возила за потребе цивилне заштите.

За реализацију наведених мјера и задатака потребно је обезбједити средства из буџета Општине као и кроз донације учешћем у пројектима међународних организација.

13. ОБАВЈЕШТАВАЊЕ, УПОЗОРАВАЊЕ И ИНФОРМИСАЊЕ ЈАВНОСТИ

Свако ко уочи или сазна за опасност од елементарне непогоде или друге несреће дужан је о томе обавјестити Подрчно одјељење цивилне заштите Соколац на бесплатан број 121.

Општинска управа односно референт за информисање и односе са јавношћу је одговоран за обавјештавање, упозоравање и информисање јавности а посебно грађана на угроженом подручју.

Референт цивилне заштите Општине Трново прикупља, обрађује и доставља податке о елементарним непогодама и другим несрећама Подручном одјељењу цивилне заштите Соколац, а у ванредним ситуацијама Оперативно-комуникативни центар Општине Трново. Оперативно-комуникативни центар у ванредним ситуацијама припрема и доставља дневне и периодичне извјештаје према обрасцу број 1. Извјештај о елементарној непогоди и другој несрећи-Уредба о организацији и начину функционисања система осматрања, обавјештавања и узбуњивања ("Службени гласник Републике Српске", број:65/13).

Оперативно-комуникативни центар Општине води и прописану евиденцију сходнонапријед наведеној Уредби.

Спровођење обавјештавања и узбуњивања становништва врши се сходно Правилнику о узбуњивању и поступању грађана у случају опасности ("Службени гласник Републике Српске", број:53/13).

У ванредним ситуацијама Командант штаба је такође одговорно лице за односе са медијима.

Прилози:

- Одлука о оснивању оперативно-комуникативног центра Општине Трново;
- Рјешење о именовању лица у оперативно-комуникативни центар;
- Образац – Извјештај о елементарној непогоди и другој несрећи

14. ТРАЖЕЊЕ И ПРИХВАТ ДОДАТНЕ ПОМОЋИ И ПОДЈЕЛА ПОМОЋИ УГРОЖЕНОМ СТАНОВНИШТВУ

По наредби Општинског штаба за ванредне ситуације Трново, Општинска управа односно референт за цивилну заштиту по утврђеним процедурама односно Упутству о тражењу, пружању и прихватању помоћи заштите и спасавања у ванредним ситуацијама донешеном од стране Министарства унутрашњих послова ("Службени гласник Републике Српске", број:53/13) према прописаним образцима 2., 3., и 3а) упућује захтјев за тражење помоћи за додатним снагама и средствима (људство, опрема и МТС). По добијању помоћи, одговорно лице за прихват помоћи је Начелник Општинског штаба за ванредне ситуације.

Прихват помоћи угроженом становништву (храна, вода и друге потребе) врши се преко ООЦК Трново односно секретара који је уједно и члан штаба за збрињавање угрожених и настрадалих.

Упућивање помоћи другим јединицама локалне самоуправе које су угрожене од елементарних непогода и других несрећћа врши се преко кабинета Начелника у складу са горе наведеним упутством.

Прилози:

- Образац 2-Захтјев за тражење помоћи
- Образац 3-Захтјев за тражење помоћи од Оружаних снага БиХ
- Образац 3а)- Захтјев за медицинску евакуацију

15. ВОЂЕЊЕ БАЗЕ ПОДАТАКА О ЕЛЕМЕНТАРНОЈ НЕПОГОДИ

Носилац овог задатка је по службеној дужности Општинска управа-референт цивилне заштите који обухвата податке о почетку, трајању, предузетим мјерама, ангажованим снагама и средствима, посљедицама по циљне-ризичне групе. Такође води податке о примљеној помоћиу додатним снагама и средствима.

Податке о процјењеној штети води предсједник Комисије за процјену штете, референт цивилне заштите.

16. ОРГАНИЗАЦИЈА, УСПОСТАВЉАЊЕ И ФУНКЦИОНИСАЊЕ СИСТЕМА ВЕЗА

У току извршавања и провођења акција заштите спашавања на подручју Општине Трново користиће се следеће врсте веза:

1. ПТТ везе, односно кориштењем фиксних и мобилнихтелефонасвих учесника ангажовних у заштити и спасавању;
2. Курирске везе.

Курирска веза користи се ангажовањем курирско-позиварске службе Општинске управе односно вршење позивања припадника цивилне заштите путем мобилизацијских позива.

Кориштење система веза детаљно је обрађено у Плану мобилизације.

17. ПРОЦЈЕНА ШТЕТА ОД ЕЛЕМЕНТАРНЕ НЕПОГОДЕ И ДРУГЕ НЕСРЕЋЕ

Сходно Закону о заштити и спасавању у ванредним ситуацијама Начелник доноси Одлуку о формирању комисије за процјену штете проузроковане елементарном непогодом и другом несрећом. Задатак комисије је да формира потребан број стручних комисија за попис и процјену штете на индивидуалним грађевинским објектима, привредним субјектима, полјопривредним усјевима, сточном фонду, јавној имовини, културним добрима и комуналној инфраструктури.

Свакој комисији одређује се локација пописа штете и рок за извршење процјене штете.

Комисије раде по Методологији за процјену штете. Извјештаји о процјењеним штетама насталим од последица елементарне непогде и друге несреће достављају се Влади Републике Српске у року од 30 дана од дана престанка последица.

Број: 02-014-18/19
Трново, 15.02.2019. године

НАЧЕЛНИК

Драгомир Гаговић

